

Forholdet på varemarkedet.

Den vanskelige situasjon for landbefolkningen.

Det stadige prisfall på verdensmarkedet i varer som korn, bomull, ull og andre tekstilråstoffer vekker oppmerksomhet og har gjenoplivet diskusjonen om prisnivået og om dermed pengeverdien skal synke tilbake til førkrigsnormalen. Et engelsk prisindeks for januar viser at nivået i januar lå hele 5,2 pst. under gjennomsnittet for fjoråret, og at fallet ramte de fleste råvarer. Fallets hovedårsak er overproduksjon. Man er jo for hvetes vedkommende i den situasjon at der blir til overs fra det ene høstår til det annet omkring 10 millioner tonn hvete. Det er nok til å dekke importlandenes behov et kvart og et tredjedels år.

Hveteavlenn i verden er da også øket med 15 a 16 millioner tonn fra før krigen. Resultatet er et prisnivået for dette korn ligger omkring 15 pst. under det almindelige engrossprisinivå.

Men er ikke lave kornpriser en fordel og en stimulans for industrien? Problemet er ikke så enkelt. Industrien er igjen avhengig av verdens jordbrukende befolkning som kunder, og reduseres dennes kjøpeevne øves der også et trykk på industriens priser og den levestandard den kan opretholde. Som bekjent er der opstått et misforhold mellom prisene på råvarer, og industrivarer. Det er et produkt av det økonomiske livs iboende krefter som kjemper for likevekt. Noen skal betale de høiere lønninger til arbeiderne, og disses fra før krigen hevede levestandard. Og det er først og fremst landbefolkningen som gjør det gjennom lavere priser på korn, på ull, på bomull, på sukker og på kaffe. Når utviklingen er gått den vei skyldes det at arbeidernes sterkere motstandsevne gjennom sine fagforeninger. Imidlertid er det klart at arbeiderne ikke kan opretholde sine privilegier i det lange løp.

Den krise som kalles jordbrukskrisen, og som er almindelig verden over, må finne sin utløsning. Skjer det ikke på annen måte må det komme gjennom en innskrenkning av produksjonen. Jordbruket har delvis kunnet verge sig å legge om sin produksjon fra vegetabilsk til animalsk d. v. s. oppgivelse av den ulønnsomme produksjon. De tar her konsekvensene av utviklingen og møter arbeidernes omlegning av deres forbruk fra brød og melspise til mere kjøtt og annen animalsk mat hvor prisene også er gunstiere for bønderne. Men også der er det en grense og den vil settes av arbeidernes kjøpeevne og den voksende produksjon av kjøtt, smør og ost etc. Resultatene av disse to krefter vil skape likevektstadiet. På den basis kan jordbruket kanskje få igjen noe av det som arbeiderne gjennom sine fagorganisasjoner har tilkjempet sig på dets bekostning.

Når man er oppmerksom på det misforhold som her er tilstede er det igrunnen underlig at arbeidernes politiske ledelse er så optatt av å kapre landbefolkningen.